Forfallet sendt på dør!

Ved hjelp av en skarp skrape, teakolje av god kvalitet og en del muskelkraft settes slitt treverk i god stand. En gamme slitt teakdør gis på denne enkle måte en ny sjanse til et langt liv.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Teak råtner ikke, men vær og vind ødelegger alt eksponert treverk, særlig hvis det ikke overflatebehandles jevnlig. Denne praktfulle døren har fått stå uten omsorg altfor lenge og blitt meget grå og slitt i overflaten. Med hjelp fra oljeekspert Finn Wang viser vi her hvordan man enkelt kan få en dårlig teakdør fin igjen.

1. SKRAPING

Først må alt det hvite, døde trematerialet vekk. Å skrape vekk én millimeter av hardt treverk for hånd krever fysisk utholdenhet, men når utgangspunket er så dårlig som her, vil skraping gå fortere enn å bruke slipemaskin og grovkornet slipepapir, for å komme ned til frisk ved.

- Her var det så slitt at det første som ble skrapt av, bare ble til støv, sier Finn Wang. Han bruker en skrape med et trekantet skrapestål som han innimellom setter opp med en metallfil.

- Teaktre er fullt av sand som fort gjør verktøyet sløvt. Det er viktig hele tiden å ha en skikkelig skarp skrape. Er skrapen skarp nok, er det mulig å skrape skrått eller på tvers av fibrene uten å lage spor i treverket. Det kan være nødvendig for å komme til ved alle lister og hjørner. Grunnregelen er imidlertid alltid å skrape og slipe med fiberretningen.

Denne døren er av heltre av gammel, god kvalitet, og dørbladet er tykt nok til å tåle å miste en millimeter av tykkelsen. Hadde det vært snakk om en finérdør, ville vi skrapt oss rett gjennom toppsjiktet. En slik dør er det ikke mulig å pusse opp, den må skiftes ut.

2. SLIPING

Først når frisk ved er skrapt frem over hele dørbladet, tas slipemaskinen frem. Finn Wang går over hele døren med en oscillerende eksentersliper med sterk motor og med slipepapir i korning 60.
Slipemaskinen er koblet til en støvsuger, og til maskinen finnes flere ulike slipesåler å velge mellom, slik at han kommer til overalt.

- Velg et godt slipepapir. Det koster mer, men holder 4-5 ganger lenger enn et billigere papir, råder Finn Wang.

Et annet godt råd er å rotere slipepapiret på slipesålen før det byttes ut. Papiret vil slites mer på tuppen, og ved å vri det ett hakk et par ganger, brukes hele papiret opp før det kastes.

- Slip nøye med korning 60 til all tørrved er borte. Gå deretter raskt over med korning 120, sier han.

3. VASKING

Varmen fra slipingen tetter porene i treverket. Når flaten er glatt og fin, må den vaskes. Bruk rødsprit og lofritt tørkepapir/ fille til å vaske godt over dørbladet.

- Porene i treverket fylles opp med støv og teakfett. Dette må fjernes for at oljen skal kunne trekke inn. En feil mange gjør er å kun tørke lett av overflaten. Det holder ikke. Bruk godt med rødsprit, og vask grundig, sier Finn Wang.

4. OLJING

Rødspriten tørker og fordamper raskt, og etterpå er det på tide å påføre ny olje. Bruk en teakolje av god kvalitet som trenger dypt inn i treverket og gir en god beskyttelse. Oljen bør ha høy tørrstoffgehalt og være laget av en anerkjent produsent.

Påfør med pensel vått-i-vått, og stryk i den våte oljen slik at det ikke dannes film på toppen. Gå over dørbladet 3-4 ganger med ny olje, og stopp ikke før treverket har sluttet å trekke inn. Tørk av eventuell overskytende olje med en lofri fille. Dørbladet vil nå få en vakker, gylden rødfarge med silkematt glans. La oljen herde over natten og fortsett på samme måte dagen derpå.

For å unngå at den fine døren igjen ødelegges av regn og vind, skal dørbladet oljes jevnlig. Minst én gang i året, gjerne to, er å anbefale.

Dette trenger du:

Malingskrape

Eksentersliper

Slipepapir korning 60 og 120

Rødsprit

Lofritt tørkepapir

Pensel

Teakolje (Respect, Owatrol, Les Tonknois, Benar, Butinox etc.)